

[Arthur Jacobsen.]

kommissionens undersøgelse af, hvilke geografiske områder det vil være mest hensigtsmæssigt at administrere de enkelte opgaver i, giver jo et forholdsvis klart billede; det drejer sig om sygehuse og skoleopgaver samt en hel række andre store opgaver; man kan bl. a. nævne gymnasier og sundhedsvæsen m. v. Disse undersøgelser peger i retning af større områder end de nuværende, og det fastslås, at skal nye institutioner fordeles landet over på hensigtsmæssig måde, ja, så kan det bedst klæres med cirka halvdelen af de nuværende amtskommuner. Men det tilføjes, at der er opgaver, der kræver et sådant befolkningsgrundlag, at de må løses på landsplan eller landsdelsplan; her kan nævnes som landsdelenes specialer sygehuse, landsdelsscener, højere læreanstalter m. v.

En af de store opgaver, der i særlig grad taler for kommunalreformens gennemførelse, planlægningsarbejdet, vil kunne foregå på amtsbasis. Der er røster fremme om større regioner på dette område, men vi må ikke glemme, at de kommende storkommuner også skal have indflydelse på den fremtidige planlægning, der så af amterne må koordineres med selve landsplanlægningen.

For store amter kan nemt føre til, at hvis amterne får så store beføjelser, som de bør have vedrørende løsningen af disse opgaver, så bliver forbindelserne til den enkelte kommune for lang og besværlig. Men efter undersøgelsen ser det ud til, at det er meget få opgaver, som ved en forøgelse af amtskommunernes befolkningsgrundlag ud over det i forslaget indeholdte vil kunne overføres til amtskommunerne.

Den fremtidige opgavefordeling rejser jo i særdeleshed to hovedspørgsmål; det første er fordelingen af opgaverne mellem amtskommunerne og primærkommunerne. Det er jo således, at de nye amtskommuner fra 1. april 1970 foruden de opgaver og udgifter, som de er pålagt ved lov, vil blive pålagt de tilsvarende opgaver og udgifter, som købstæderne har i øjeblikket. Vi må være enige med regeringen i, at det ville være kortsynet at fastlægge den fremtidige opgavefordeling mellem amtskommunerne og primærkommunerne ud fra den kommuneinddeling, som ventes realiseret i 1970, for kommunesammenlægningen er jo ikke stoppet på det

tidspunkt. Derfor må man ikke lægge bånd på en udvikling ved at fastlåse opgavefordelingen ud fra den nuværende kommunestruktur.

Det andet spørgsmål er fordelingen af opgaverne mellem staten og kommunerne. Indenrigsministeren fremhæver, at et af de vigtigste formål med at ændre kommunestrukturen er at styrke den kommunale forvaltning, så den foruden at varetage ikke blot sine hidtidige opgaver også vil kunne overtage opgaver, som hidtil har været varetaget enten af centraladministrationen eller af lokale administrationsorganer uden for kommunen, og så må det vistnok her fremhæves, at gennem lang tid har kommunernes placering i den offentlige administration været vigende. En medvirkende årsag hertil har været, at mange kommuner har ikke magtet visse opgaver, enten på grund af en ufuldstændig administration eller på grund af et utilstrækkeligt økonomisk grundlag. Med dannelsen af større kommuner bliver dette jo ændret, men alligevel synes tendensen til at placere forvaltningsopgaver, som naturligt kunne varetages af kommunerne, hos andre lokale administrationsorganer at være tiltagende netop i disse år. Man kan jo her pege bl. a. på amtsskatteinspektorer, på revalideringslovgivningen og på udbygningen af arbejdsanvisningen, hvor det bliver det statslige, der kommer ind i billedet.

Det radikale venstre kan ud fra disse bemærkninger tiltræde forslaget til ny amtsinddeling som et rimeligt grundlag for de videre forhandlinger i et folketingsudvalg, og jeg vil da gerne her til hr. Hans Hækkerups forslag om dels at forøge folketingsudvalget fra 17 til 21 medlemmer, dels at forøge det bistandudvalg, der skal koordinere samarbejdet mellem land og by, sige, at jeg ville også tro, det ville være rimeligt at gå op til de 21 medlemmer i disse tilfælde.

Jeg vil gerne fremsætte nogle personlige bemærkninger, først og fremmest vedrørende amtsindelingen på Sjælland, hvor vanskelighederne jo tilsyneladende ikke er overvældende store.

Holbæk amt har nær tilknytning til Sorø amt, og dette synes at være gensidigt. I Maribo og Præstø amter er man objektivt for sammenlægning, dog med forbehold over for visse grænseændringer til Roskilde